

Ю Р И Д И Ч Н И Й Ж У Р Н А Л

ПРАВО УКРАЇНИ

Заснований у 1922 р.

Видається щомісячно

Передплатний індекс 74424
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія КВ № 23026-12866ПР

ISSN 1026-9932
DOI: 10.33498/louu-2024-04

Адреса редакції
вул. Загорівська, 17–21
м. Київ, 04107, Україна
тел.: +380(66) 972-39-27

Головний редактор
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
ОЛЕКСАНДР СВЯТОЦЬКИЙ

Голова Редакційної ради
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
РУСЛАН СТЕФАНЧУК

Вебсайт: <http://www.pravoua.com.ua>
Імейл: editor.pravoua@gmail.com

Офіційна сторінка у мережі “Фейсбук”:
<https://www.facebook.com/pravoua.com.ua>

Юридичний журнал “Право України” внесено до:

Переліку наукових фахових видань України з юридичних спеціальностей
(наказ Міністерства освіти і науки України від 14 травня 2020 р. № 627)

Бази даних періодичних видань *Ulrichsweb (Ulrich's Periodicals Directory)* (США) (з 2002 р.)

Міжнародної наукометричної бази даних *EBSCO Publishing, Inc.* (США)
(Ліцензійні угоди від 16 травня 2013 р. та 1 травня 2015 р.)

Міжнародної наукометричної бази даних *Index Copernicus International* (Польща) (з 2014 р.)

Міжнародної наукометричної бази даних *HeinOnline* (США)
(Ліцензійна угода від 11 січня 2016 р.)

Бази даних періодичних видань з гуманітарних і соціальних наук *ERIH PLUS*
(*European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences*) (Норвегія). (з 2020 р.)

Засновники: Національна академія правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Видавничий Дім “Ін Юре”, Юридичне видавництво “Право України”, Юридичний портал “Ратіо Деціденді”, Інформаційні технології “Ратіо Деціденді”, Адвокатське об'єднання “Адвокатська компанія “Кайрос”

Видавець
© Юридичне видавництво “Право України”

РАДА ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНІВ HONORIS CAUSA

Співголови Ради

Юрій Шемшученко, д. юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України; Вільям Е. Батлер (WILLIAM E. BUTLER), Doctor of Law (LL.D.), Prof., Foreign Member of NAS of Ukraine, NALS of Ukraine (USA)

Члени Ради

Вячеслав Борисов, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Анатолій Довгерт, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Микола Козюбра, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Вячеслав Комаров, к. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олександр Костенко, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олександр Крупчан, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Василь Нор, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Анатолій Селванов, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Василь Сіренко, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАН України, акад. НАПрН України; Майдан Сулейменов, д. юрид. наук, проф., акад. НАН Республіки Казахстан; Олексій Ющик, д. юрид. наук, проф.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Руслан Стефанчук (голова), д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олександр Святоцький (головний редактор), д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Олег Посикалюк (перш. заст. головного редактора), к. юрид. наук, доц.; Тетяна Коломоєць (заст. головного редактора), д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Вікторія Рєзнікова (заст. головного редактора), д. юрид. наук, проф.; Наталя Антонюк, к. юрид. наук, доц.; Крістіан фон Бар (CHRISTIAN VON BAR), Dr. Dr. h.c. mult., Prof., FBA (Germany); Юрій Барабаш, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Олександр Батанов, д. юрид. наук, проф.; Юрій Баулін, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Володимир Бєвзенко, д. юрид. наук, проф.; Олександр Брєстл (OLEXANDER BRÖSTL), Dr. jur., Prof. (Slovakia); Тетяна Вільчик, д. юрид. наук, проф.; Юрій Галаєвський, засл. юрист України; Марсело Галуппо (MARCELO GALUPPO), Ph.D. in Law, Prof. (Brazil); Анатолій Гетьман, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Сергій Головатий, д. юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України; Оксана Грищук, д. юрид. наук, проф.; Дмитро Гудима, к. юрид. наук, доц.; Борис Гулько, засл. юрист України; Олександр Дроздов, д. юрид. наук, проф.; Володимир Єрмоленко, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Володимир Журавель, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Дмитро Задихайло, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Володимир Зубар, к. юрид. наук, доц.; Амір Ібрагім Алєєв, д. юрид. наук, проф. (Азербайджан); Оксана Капліна, д. юрид. наук,

проф., чл.-кор. НАПрН України; Олександра Кологойда, д. юрид. наук, проф.; Тетяна Комарова, д. юрид. наук, проф.; Тетяна Корнякова, д. юрид. наук, проф.; Олексій Кот, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Олена Кохановська, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Станіслав Кравченко, к. юрид. наук; Василь Крат, к. юрид. наук, доц.; Олексій Кресін, д. юрид. наук, проф.; Степан Кубів, д. економ. наук, доц.; Наталя Кузнєцова, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Павло Кулинич, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Микола Кучерявенко, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Ірина Куян, д. юрид. наук, старш. наук. співроб.; Дмитро Лубинець, д. філософії; Дмитро Лук'янов, д. юрид. наук, доц., чл.-кор. НАПрН України; Дмитро Луспеник, к. юрид. наук., доц.; Павло Любченко, д. юрид. наук, проф.; Роман Майданик, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Сергій Максимов, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Олександра Матвійчук, українська правозахисниця; Сергій Мінченко, д. юрид. наук, старш. наук. співроб.; Анатолій Мірошніченко, д. юрид. наук, проф.; Віра Михайленко, к. юрид. наук; Лідія Москвич, д. юрид. наук, проф.; Анатолій Музика, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Володимир Носік, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Наталя Онщенко, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Расім Бабанли, д. юрид. наук; Наталя Пархоменко, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Петро Пацурківський, д. юрид. наук, проф.; Олег Первомайський, к. юрид. наук., доц.; Олександр Петришин, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Роман Петров, д. юрид. наук, проф.; Пилип Пилипенко, д. юрид. наук, проф.; Сергій Погрібний, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Олег Подцерковний, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Борис Поляков, д. юрид. наук, проф.; Юрій Притика, д. юрид. наук, проф.; Сергій Рабінович, д. юрид. наук, проф.; Лариса Рогач, к. юрид. наук; Михайло Савчин, д. юрид. наук, проф.; Світлана Серьогіна, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Олександр Скрипнюк, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Ксенія Смирнова, д. юрид. наук, проф.; Михайло Смокович, д. юрид. наук; Інна Спасибо-Фатєєва, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Марина Стефанчук, д. юрид. наук; Микола Стефанчук, д. юрид. наук, доц.; Хірохіде Такікава (Hiromide Takikawa), Prof. (Japan); Михайло Теплюк, д. юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України; Олег Ткачук, д. юрид. наук, доц.; Вячеслав Труба, д. юрид. наук, проф.; Віталій Уркевич, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Спиридон Флогатіс (Spyridon Flogaitis), Ph.D. in Law, Prof. (Greece); Світлана Фурса, д. юрид. наук, проф.; Євген Харитонов, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; Сергій Харитонов, д. юрид. наук, проф.; Наталя Хуторян, д. юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України;

РАДА КОЛЕКТИВНИХ ЧЛЕНІВ, ПАРТНЕРИ

Тетяна Цувіна, д. юрид. наук, доц.; Олександр Чирич (OLEKSANDR CIRIC), Doctor of Law, Prof. (Serbia); Валерій Шепітько, д. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; Михайло Шумило, д. юрид. наук, старш. наук. співроб.; Оксана Щербанюк, д. юрид. наук, проф.; Ячіко Ямада (YACHIKO YAMADA), Prof. (Japan); Олександра Яновська, д. юрид. наук, проф.

РАДА КОЛЕКТИВНИХ ЧЛЕНІВ

Національна академія правових наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ; Донецький національний університет імені Василя Стуса; Національний університет “Киево-Могилянська академія”; Національний університет “Острозька академія”; НТУУ “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”; Одеський державний університет внутрішніх справ; Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; Ужгородський національний університет; Харківський національний університет внутрішніх справ; Юридична фірма “Юрлайн”.

ЗМІСТ

Актуальна тема номера:
“ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВІТЧИЗНЯНОГО ПОДАТКОВОГО ПРАВА:
ДО 30-РІЧЧЯ ВИДАННЯ ПЕРШОГО В УКРАЇНІ
ПІДРУЧНИКА З ПОДАТКОВОГО ПРАВА”

Микола Кучерявенко
Вступ до актуальної теми 9

I. Системні підходи в регулюванні податкових відносин

Ігор Криницький
Структура податкової системи України:
перспективи правової оптимізації 13

Олександр Савви
Деякі аспекти дисбалансу інтересів учасників податкових відносин
та шляхи їх подолання 26

Микола Кучерявенко
Системні підходи до викладання податково-правових дисциплін 33

II. Режими реалізації податкового обов'язку

Артем Котенко
Податкові режими: зміст і види 41

Петро Нога
Темпоральний аспект виконання податкового обов'язку:
еволюція доктринальних підходів та правових позицій 51

III. Податкове регулювання в умовах цифровізації суспільних відносин

Павло Дуравкін
Правове регулювання використання та обігу криптовалют
як різновиду віртуальних (цифрових) активів
у контексті оподаткування 62

Галина Россіхіна, Василь Россіхін
Діджиталізація податкової сфери
в контексті реалізації цілей сталого розвитку 71

Висновки та рекомендації з актуальної теми 78

Вибрана бібліографія з актуальної теми:
“Формування системи вітчизняного податкового права:
до 30-річчя видання першого в Україні підручника
з податкового права” 83

ПРАВО УКРАЇНИ • 2024 • № 4 • 5-6

ЗМІСТ

*Організація Об'єднаних Націй
у спробах протидії агресії Російської Федерації проти України
(документи та коментарі)*

Резолюція Генеральної Асамблеї ООН ES-11/4
«Територіальна цілісність України:
захист принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй» (2022 р.) 84
ОЛЕКСІЙ КРЕСІН
Науковий коментар 86

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА

Вікторія Резнікова, Ніно Пацурія, Анастасія Головачова
Правове забезпечення національної системи кібербезпеки
і обороноздатності в сучасних економіко-правових умовах 89

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Василь Козак, Вікторія Базелюк
Проблеми доказування у справах
щодо застосування Закону України «Про санкції» 107

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ

Наталія Галецька
Блокада українського аграрного експорту:
де і як вирішувати цю торговельну суперечку? 119

РЕЦЕНЗІЇ

Богдан Дерев'янюк
Урятувати боржника чи ліквідувати банкрута:
досвід Англії, Німеччини та Франції (Рецензія на монографію:
Поляков Р. Б. «Порівняльно-правовий аналіз процедури банкрутства
(неспроможності) в Україні, Англії, Німеччині та Франції») 134

ДОКТРИНА В СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ

Сформульована Податковим кодексом України
презумпція ринкової ціни угоди може бути спростована особою,
яка вважає рівень договірної ціни нижчим за ринковий 140

TABLE OF CONTENTS

Central Topic of the Issue:
“DOMESTIC TAX LAW SYSTEM DEVELOPMENT:
30TH ANNIVERSARY OF PUBLICATION OF FIRST TAX LAW TEXTBOOK
IN UKRAINE”

MYKOLA KUCHERYAVENKO Introduction to the Central Topic.	9
<i>I. Systemic Approaches to Tax Relations Regulation</i>	
IHOR KRYNYTSKYI The Structure of the Tax System of Ukraine: Prospects of Legal Optimization.	13
OLEKSANDER SAVVI Certain Aspects of Imbalance in the Interests of Participants in Tax Relations and Ways to Overcome Them	26
MYKOLA KUCHERYAVENKO Systematic Approaches to Teaching Tax Law Subjects	33
<i>II. Implementation Modes of tax obligation</i>	
ARTEM KOTENKO Tax Regimes: Content and Types	41
PETRO NOHA Temporal Aspect of Tax Obligation Fulfilment: Evolution of Doctrinal Approaches and Legal Positions	51
<i>III. Tax Regulation under the Digitalization of Social Relations</i>	
PAVLO DURAVKIN Legal Regulation of the Use and Circulation of Cryptocurrencies as a Variety of Virtual (Digital) Assets in the Context of Taxation	62
HALYNA ROSSIKHINA, VASYL ROSSIKHIN Digitalization of the Tax Sphere in the Context of Implementation of the Sustainable Development Goals.	71
CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS ON THE CENTRAL TOPIC.	78
SELECTED BIBLIOGRAPHY ON THE CENTRAL TOPIC: “Domestic Tax Law System Development: 30th Anniversary of Publication of First Tax Law Textbook in Ukraine”	83

ПРАВО УКРАЇНИ • 2024 • № 4 • 7-8

TABLE OF CONTENTS

UNITED NATIONS IN COUNTERACTING THE AGGRESSION
OF THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST UKRAINE
(DOCUMENTS AND COMMENTARIES)

Resolution of the UN General Assembly ES-11/4
«Territorial Integrity of Ukraine:
Defending the Principles of the Charter of the United Nations» (2022)..... 84

OLEKSIY KRESIN
Scientific Commentary 86

NATIONAL SECURITY AND DEFENCE

VIKTORIYA RIEZNIKOVA, NINO PATSURIYA, ANASTASIIA HOLOVACHOVA
Legal Support of the National Cybersecurity
and Defence System in the Current Economic and Legal Environment 89

CRIMINAL LAW AND PROCESS

VASYL KOZAK, VIKTORIYA BAZELIUK
Problems of Evidence in Cases Concerning the Application
of the Law of Ukraine “On Sanctions” 107

INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION

NATALIYA HALETSKA
Ukrainian Agriculture Exports Blockade:
Where and How This Trade Dispute Should be Resolved? 119

REVIEWS

BOGDAN DEREVYANKO
Save the Debtor or Liquidate the Bankrupt:
The Experience of England, Germany and France (REVIEW OF THE MONOGRAPH:
POLIAKOV R. B. “COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS OF THE BANKRUPTCY
(INSOLVENCY) PROCEDURE IN UKRAINE, ENGLAND, GERMANY AND FRANCE”) 134

DOCTRINE IN CASE LAW

The Presumption of Market Price of the Transaction Formulated
by the Tax Code of Ukraine Can Be Refuted by a Person Who Considers
the Level of the Contract Price to be Lower than the Market Price. 140

Central Topic of the Next Issue:
“SUPPORT FOR THE RECONSTRUCTION OF UKRAINE:
RESOLUTION AND RECOMMENDATION
BY THE PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE”
